

3.2.5 *Avrækning av frihetsberövande i utlandet*

De hittills gjorda överbägandena i avrækningsfrågan har avsett sådant straffprocessuellt frihetsberövande som har förekommit i domslandet. I samband med lagföring för brott kan emellertid också uppkomma fråga om avrækning av frihetsberövande som på grund av brottet har ägt rum utomlands. Detta blir särskilt aktuellt vid lagföring efter utlämningsförfarande.

I samband med begäran om utlämning för brott kan sålunda den som i annat land begärs utlämnad bli omhändertagen i det landet i avbidan på prövning av utlämningsfrågan eller verkställighet av utlämningsbeslut. Sådant omhändertagande kan på grund av efterlysning ske redan innan utlämningsframställning görs. Frihetsberövande av detta slag kan bli långvarigt, upp till flera månader. Lagföring för brott kan även överföras från ett land till ett annat utan samband med utlämningsförfarande. Sålunda kan t. ex. ett mål på gärningslandets initiativ föras över till hemlandet, där den misstänkte befinner sig, för att handläggas i det landet. Också i sådana fall kan den misstänkte ha varit berövad friheten i annat land än domslandet på grund av misstanke om brottet.

Frihetsberövande i utlandet på grund av misstanke om det brott som senare leder till ådömande av påföljd i det egna landet bör enligt kommitténs uppfattning i princip avräknas efter samma grunder som gäller för anhållande och häktning som har verkställts i det egna landet. Emellertid kan de straffprocessuella frihetsberövanden som förekommer i utomnordiska länder markant skilja sig från vad som gäller inom Norden. Sådant frihetsberövande kan sålunda vara lindrigare än i de nordiska länderna, t. ex. ha formen av husarrest, eller strängare och för den intagne mer fysiskt och psykiskt påfrestande än de nordiska formerna av straffprocessuellt frihetsberövande. Kommittén anser därför att man inte bör uppställa någon generell regel om att straffprocessuellt frihetsberövande i utlandet skall avräknas efter samma precisa regler som bör gälla för inhemskt frihetsberövande. Kommittén förordar i stället att de nordiska avräkningsreglerna på grund av de skiftande förhållanden som kan förekomma i sådana fall skall medge avrækning i skälig

omfattning. Därmed förutsätter dock kommittén, att frihetsberövande, som har skett i annat nordiskt land, med hänsyn till den nordiska rättslikheten på området regelmässigt avräknas fullt ut i enlighet med den förut förordade obligatoriska avräkningsregeln. Detsamma bör gälla sådant frihetsberövande i utomnordiskt land som har varit likartat det frihetsberövande som äger rum i de nordiska länderna efter anhållnings- eller häktningens beslut.

3.3 *Avrækning av häktningstid efter dom som sedermera vinner laga kraft*

I samtliga nordiska länder kan det i samband med dom i brottmål beslutats att den dömde skall i häkte avvakta att domen vinner laga kraft. Frågan om sådan häktningstid kan tillgodoräknas den dömde som strafftid behandlas i ländernas lagstiftning om verkställighet av frihetsstraff. I Danmark anses verkställigheten påbörjad när domen meddelas. Den häktade får således helt tillgodoräkna sig häktningstid som infaller efter domen. Enligt de nyligen ändrade finska bestämmelserna är den häktades möjligheter att få räkna häktningstid som strafftid beroende av om den dömde samtycker till att domen får verkställas omedelbart. Om den dömde inom viss tid avstår från att fullfölja talan mot domen, räknas strafftiden från den dag domen meddelades och i annat fall från den dag samtycke lämnades. Enligt norsk praxis ges fullt avdrag för tid i häkte efter domens meddelande. I svensk rätt regleras förhållandet mellan häktningstid och straffverkställighet på i princip samma sätt som i finsk rätt. Enligt huvudregeln börjar strafftiden inte löpa förrän domen har vunnit laga kraft mot den dömde. För att häktningstiden skall inräknas i strafftiden fordras att den dömde avger en bindande förklaring att han avstår från talan mot domen. Ges sådan förklaring inom viss tid, räknas strafftiden från den dag domen meddelades.

Kommittén har i det föregående förordat obligatorisk avrækning av häktningstid före dom. I konsekvens härmed bör också häktningstid efter dom som sedermera vinner laga kraft tillgodoräknas den dömde vid verkställighet av frihetsstraff. Sådant avräkning bör ske utan krav på bindande förklaring att avstå från fullföljd i målet.